

Toekomstbeeld Bestemming Zeeland 2030

Zeeland en toerisme zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden. Inmiddels geven gasten jaarlijks bijna 2 miljard euro uit in Zeeland. Daarmee is het een belangrijke sector voor de Zeeuwse economie én voor de Zeeuwse samenleving. Toch staat de vrijetijdssector in Zeeland voor grote uitdagingen. Samen met belangenorganisaties, ondernemers, gemeenten en inwoners is er een gezamenlijk toekomstbeeld op toerisme in 2030 ontwikkeld waarin de belangen van toerisme, de omgeving en het Zeeuwse landschap samen komen. Dit geeft Zeeuws-breed de richting aan die vervolgens door alle betrokken partijen kan worden vertaald in acties en/of beleid.

Aanleiding en uitdagingen

In de visie 'Perspectief 2030 bestemming Nederland' voorspelt het Nederlands Bureau voor Toerisme & Congressen (NBTC) dat het aantal nationale en internationale verblijfstoeristen aan de Nederlandse kust tot 2030 met 56% toeneemt. Op sommige plaatsen in Zeeland wordt het steeds langer wordende hoogseizoen al als erg druk ervaren. Een belangrijke vraag is dan ook hoe Zeeland slim kan omgaan met deze groei.

Deze groei komt samen met vele andere uitdagingen en transities op de vrijetijdssector af. Deze bieden aanknopingspunten voor het ontwikkelen van een waardevolle vrijetijdssector. We hebben te maken met schaarse ruimte en klimaatverandering. Ook staat het investerend vermogen van veel (horeca) ondernemers de komende jaren flink onder druk, als gevolg van de maatregelen tegen de verspreiding van het coronavirus en de daaruit voortkomende omzetverliezen. Tegelijkertijd is er een roep om verduurzaming. Andere relevante opgaven

zijn de veranderde arbeidsmarkt en de te verwachten personeelstekorten, het verbeteren van de bereikbaarheid en mobiliteit en het behouden van Zeeuwse jongeren in de provincie. Ten slotte liggen er uitdagingen op het gebied van technologisering, het verbeteren van de leefbaarheid en het beschermen, behouden en versterken van natuur en landschap en cultuur en erfgoed voor ons. Een toelichting op deze maatschappelijke uitdagingen is opgenomen in de startnotitie 'Analyse Zeeuwse Vrijetijdssector'.

De complexiteit van de uitdagingen zorgt ervoor dat Zeeuwse overheden, ondernemers en overige betrokken partijen dit gezamenlijk moeten aanpakken. Iedere betrokken partij heeft hierin een eigen rol en verantwoordelijkheid. Dit alles zorgt ervoor dat er behoefte is aan een gezamenlijk toekomstbeeld op de Bestemming Zeeland in 2030.

Ambitie

Onze ambitie is: zorgen voor een vrijetijdssector die in balans met de samenleving en de omgeving bloeit.

Voor het bereiken van deze balans zijn drie pijlers essentieel:

- 1). Toerisme draagt positief bij aan de omgeving en de samenleving;
- 2). De vrijetijdssector is toekomstbestendig;
- 3). Inwoner en gast hebben een optimale beleving.

In verschillende bijeenkomsten met ondernemers en overheden is voor deze drie pijlers uitgewerkt wat we in 2030 bereikt willen hebben. De uitkomsten hiervan hebben geleid tot de Zeeland-brede thematische ambities die hieronder beschreven staan. Middels een online raadpleging is breed uitvraag gedaan naar de mening van ondernemers, overheden, maatschappelijke organisaties en inwoners. Om recht te doen aan de verschillen binnen Zeeland is in diverse regiosessies opgehaald wat het gewenste lokale toekomstbeeld is. Dit alles heeft geleid tot het document dat nu voor u ligt.

Toekomstbeeld Zeeland

In 2030 ervaart de Zeeuw de vrijetijdsector als een belangrijke drijvende kracht voor de leefbaarheid, de economie en het voorzieningenniveau. Er wordt verantwoord gebruik gemaakt van het landschap, ons natuurlijk kapitaal. Overall in Zeeland sta je binnen een kwartier aan open water. Die ligging in zee, dat samenspel tussen water en land, zilt en zoet, eb en vloed, onderscheidt Zeeland van alle andere regio's in dit deel van Europa. Onze inwoners en bezoekers ervaren Zeeland op een unieke manier die bij hen past. Zeeland is zeeën van tijd en ruimte voor jezelf.

De verschillende regio's en steden in Zeeland vormen gezamenlijk een gevarieerd palet aan bestemmingen. Samen vormen ze de bestemming Zeeland. Het onderscheidend vermogen van de verschillende Zeeuwse regio's is in sommige regio's vastgelegd in regionale visies van de samenwerkende gemeenten. Per Zeeuwse regio is een visualisatie uitgewerkt en een toekomstbeeld voor 2030 beschreven en (indien beschikbaar) afgestemd op de bestaande regionale visies. De visualisaties en toekomstbeelden zijn benut in de toeristische marketingstrategie. Dit draagt bij aan spreiding van bezoekers.

In 2030 beleven inwoners en bezoekers de Delta op de Zeeuwse manier: de ruige zee, de rustige natuur, bruisende binnensteden, een rijke historie, hoogstaand culinair aanbod, en een actieve waterbeleving. Een afwisseling die in elk jaargetijde charme biedt.

Ondernemen in de vrijetijdsector is aantrekkelijk en staat hoog in aanzien. De Zeeuwse ondernemers zijn intrinsiek gemotiveerd en in staat om de exploitatie op een duurzame, circulaire wijze te laten plaatsvinden. Er is een bruisend netwerk actief dat samenwerkt aan een gezonde vrijetijdsector. De Zeeuw draagt de vrijetijdsector een warm hart toe en erkent dat de sector bijdraagt aan een leefbaar Zeeland voor iedereen. Op deze manier is in 2030 bestemming Zeeland in balans.

Thematische ambities

Hieronder zijn dertien thematische ambities gedefinieerd. Voor elk van deze ambities is de urgentie beschreven en geformuleerd wat we willen bereiken. Dit is vervolgens per thematische ambitie toegelicht, zodat duidelijk is wat nodig is om de algehele ambitie voor 2030 te behalen.

Draagvlak voor toerisme onder inwoners

Wat is de urgentie? Het draagvlak voor toerisme onder inwoners staat onder druk.

Wat willen we bereiken? De inwoners van Zeeland kennen en ervaren de meerwaarde van de vrijetijdssector voor de Zeeuwse samenleving en omgeving.

Dankzij structureel en meetbaar inzicht in de impact van toerisme op de Zeeuwse economie, de leefbaarheid en het voorzieningenniveau kennen en ervaren inwoners de waarde van het toerisme voor Zeeland. Eventuele knelpunten die uit dit onderzoek naar voren komen worden aangepakt. Hierbij worden inwoners zo goed als mogelijk betrokken. Dit bevordert het imago van de Zeeuwse toeristische sector en het draagvlak voor toerisme onder inwoners.

In de actieagenda definiëren we de acties om de ambitie te bereiken. Met deze acties geven we o.a. antwoord op de vraag hoe we omgaan met de groei van toerisme in de komende jaren en hoe we aanbod realiseren dat past bij de locatie.

Gastheerschap

Wat is de urgentie? Toerisme groeit hard maar niet alle gasten komen voor de specifieke kwaliteiten van Zeeland. Gasten zijn onvoldoende bekend met wat Zeeland te bieden heeft. Wat willen we bereiken? Zeeland ontvangt gasten die de kwaliteiten van Zeeland waarderen. Deze gasten worden vooraf aan en tijdens hun bezoek optimaal geïnformeerd en gefaciliteerd.

Zeeland laat zich vol trots zien aan gasten die net zo van Zeeland genieten als inwoners dat doen. Deze gasten kunnen Zeeland, ongeacht hun achtergrond of eventuele beperking, optimaal beleven. Het vrijetijdsaanbod inclusief de stranden is voor iedereen toegankelijk. Informatie over de vrijetijds mogelijkheden is online en offline eenvoudig te vinden. Op deze manier heet Zeeland gasten een warm welkom.

Een divers aanbod voor een aantrekkelijke en vitale sector

Wat is de urgentie? Het productaanbod verschaalt. Wat willen we bereiken? De vrijetijdssector heeft groot onderscheidend vermogen en is lokaal verbonden.

Het Zeeuwse vrijetijdsaanbod, zowel voor activiteiten als voor verblijfsmogelijkheden, is heel divers. Door samen te werken wordt een totaalpakket aangeboden van accommodaties en activiteiten op land en op water dat past bij de gewenste gast en de wensen van deze gast. Het aanbod is innovatief en past bovendien bij de locatie, waardoor ook inwoners de meerwaarde van de vrijetijdssector omarmen en het vrijetijdsaanbod een bijdrage levert aan (één van) de drie pijlers.

Toerisme en natuur versterken elkaar

Wat is de urgentie? De natuur staat onder druk en is tegelijkertijd een grote trekker van toerisme. Wat willen we bereiken? De natuur is beleefbaar, beschermd en versterkt.

Zeeland vormt een blauw-groen hart in het verstedelijkt gebied in Noordwest Europa. Bescherming en beleving van de natuur boven en onder water is voor inwoners en gasten het belangrijkste thema. De natuur kan door iedereen op allerlei manieren en op een verantwoorde wijze worden beleefd. Het Geopark Schelde Delta heeft de Zeeuwse natuur en geologie internationaal op de kaart gezet. Bedrijven in de vrijetijdssector leveren een betekenisvolle bijdrage aan de Zeeuwse biodiversiteit.

Duurzaamheid in toerisme is vanzelfsprekend

Wat is de urgentie? De vrijetijdssector drukt op onze natuurlijke bronnen en zorgt voor grote afvalstromen. Wat willen we bereiken? De vrijetijdssector draagt positief bij aan het verduurzamen van de regio.

Er is maximaal ingezet op verduurzaming. Vrijwel alle bedrijven in de vrijetijdssector opereren CO₂ neutraal en maken slim gebruik van water. Door samen te werken met andere sectoren, produceert de vrijetijdssector meer groene energie dan ze verbruikt. Circulair bouwen is de norm. Ook in de bedrijfsvoering zijn circulaire principes de basis. De afvalstroom is daardoor minimaal en het gebruik van lokale duurzame producten staat voorop.

Toerisme en cultuur versterken elkaar

Wat is de urgentie? Het Zeeuwse cultuuraanbod is nog onvoldoende verbonden met toerisme. Wat willen we bereiken? Cultuur is jaarrond beleefbaar voor inwoner en gast.

Erfgoed vergroot de gastbeleving en voegt unieke waarde toe aan een bezoek. Dit draagt bij aan de diversiteit van bestemmingen binnen Zeeland. De Zeeuwse verhaallijnen verleiden de gast en de inwoner om de hele provincie te ontdekken. Het Zeeuwse kunst- en cultuuraanbod wordt breed uitgedragen en verder uitgebouwd. Cultuurliefhebbers vinden juist buiten de hoogseizoenen een uniek aanbod in Zeeland.

Toerisme creëert ruimte voor iedereen

Wat is de urgentie? De openbare ruimte is nog niet goed ingericht op het gecombineerde gebruik door inwoners en gasten. Wat willen we bereiken? Toerisme draagt bij aan optimale voorzieningen in de openbare ruimte voor gasten én inwoners.

Er wordt geïnvesteerd in een goede inrichting van en voorzieningen in de openbare ruimte, zoals recreatieve routes, strandovergangen en dorpspleinen. Dit zorgt voor een aantrekkelijk woonklimaat voor de inwoner en vergroot de gastbeleving. Waar mogelijk zijn verschillende functies gecombineerd zodat inwoner en gast optimaal gebruik kunnen maken van de beschikbare ruimte. Ook ondernemers stellen hun bedrijven zoveel mogelijk open voor de lokale bevolking. Deze openbaarheid zorgt voor een groot draagvlak. Dit alles heeft een positieve impact op de lokale leefbaarheid en het Zeeuwse landschap.

Toeristische mobiliteit is duurzaam

Wat is de urgentie? Er zijn te veel vervoersbewegingen met eigen, niet duurzaam vervoer van en naar toeristische en recreatieve bestemmingen in Zeeland. Wat willen we bereiken? Er zijn voldoende duurzame vervoersmogelijkheden om Zeeland te ontdekken, zodat iedereen zijn auto zo veel mogelijk laat staan.

Overheden en ondernemers ontmoedigen het autogebruik van hun gasten tijdens hun verblijf in Zeeland. Er is een netwerk van aantrekkelijke duurzame alternatieven beschikbaar die zorgen voor een unieke beleving van Zeeland over water en land. De verschillende verbindingen over het water tussen de eilanden zijn hierin een belangrijke schakel. Overheden en ondernemers zorgen samen voor voldoende parkeergelegenheden en oplaadpunten voor de elektrische auto's en fietsen van de gasten, zodat inwoners geen extra parkeerdruk ondervinden.

Er is plek voor toerisme én de woningmarkt

Wat is de urgentie? Woningen worden onttrokken aan de woningvoorraad ten behoeve van toeristisch gebruik. Wat willen we bereiken? Het toerisme drukt niet meer op de woningmarkt voor de Zeeuwse inwoner.

Er worden geen huizen onttrokken aan de woningvoorraad voor toeristische verhuur. Toeristen overnachten op plekken die hiervoor bedoeld zijn. Daardoor zijn voldoende woningen beschikbaar in de Zeeuwse kernen en wordt de leefbaarheid vergroot. Starters op de woningmarkt vinden hierdoor een plek, wat een aantrekkende werking heeft op de arbeidsmarkt in de vrijetijdssector.

De vrijetijdssector werkt aan maatschappelijke waardecreatie

Wat is de urgentie? Momenteel ligt de focus op de economische waarde van de vrijetijdssector. Wat willen we bereiken? De brede maatschappelijke waarde van de vrijetijdssector wordt vergroot en erkend.

In bedrijfsmodellen is er niet alleen aandacht voor de economische waarde van de vrijetijdssector maar ook voor de waarde van de sector voor de leefomgeving en voor sociale processen. Hierdoor kunnen ondernemers kwaliteitsverbeteringen en hun bijdrage aan maatschappelijke doelstellingen financieren. Alle aspecten van de maatschappelijke waarde van de vrijetijdssector worden dus benut voor de duurzame ontwikkeling van Zeeland en dit wordt erkend door overheden en inwoners. Hierdoor is de sector robuust, innovatief en toekomstbestendig en draagt deze bij aan de verbinding tussen bedrijven, de regio en de lokale gemeenschap.

Er zijn voldoende ontwikkelkansen voor bestaand aanbod

Wat is de urgentie? Er is onvoldoende draagvlak voor het ontwikkelen van bestaand aanbod. Wat willen we bereiken? De sector speelt met behulp van lokale verbinding en duidelijke regelgeving op verantwoorde manier in op nieuwe kansen en ontwikkelingen.

De regelgeving is duidelijk in wat er op welke plek wel en niet kan. Op plekken waar mogelijkheden zijn, worden ontwikkelingen voor het verbeteren van de kwaliteit van het aanbod van bestaande ondernemingen breed gedragen. Hier werken overheden en ondernemers, met steun van de lokale bevolking, samen aan een snelle realisatie. Waar het regionaal passend is, is voor gebieden buiten de kustzone de mogelijkheid voor experimenteerruimte onderzocht voor kleinschalige, unieke concepten in verblijfsrecreatie, horeca of dagrecreatie, bijvoorbeeld in cross-overs met agro of food. De sector als geheel is robuust, innovatief en toekomstbestendig. Bedrijven kunnen overgedragen worden aan de volgende generatie.

Jaarrond aanbod voegt waarde toe voor inwoners en gasten

Wat is de urgentie? Het activiteitenaanbod is sterk gebundeld in het hoogseizoen. Wat willen we bereiken? Zeeland is ook buiten het hoogseizoen aantrekkelijk en de unieke kwaliteiten van het laagseizoen worden beleefd met bijpassende, kleinschalige activiteiten.

In het voorjaar en de zomer is het activiteitenaanbod het meest uitgebreid. De andere seizoenen bieden gast en inwoner meer kleinschalige activiteiten. Zo worden drukkeres periodes afgewisseld met rustige, waarin inwoners en gasten op passende schaal vermaak vinden. Dit maakt Zeeland een aantrekkelijke woon- en werkprovincie.

Een toekomstbestendige arbeidsmarkt

Wat is de urgentie? Er is onvoldoende gekwalificeerd personeel dat wil werken in de vrijetijdssector. Wat willen we bereiken? Werkgevers en werknemers ervaren dat de arbeidsmarkt in balans is.

In de Zeeuwse vrijetijdssector is sprake van uitmuntend werkgeverschap. Werken in de sector biedt jaarrond een goed perspectief en de waardering die het verdient. Door een optimale aansluiting van de opleidingen op de wensen van werknemers en ondernemers zijn er voldoende, goed geschoolde medewerkers die in deze sector aan de slag willen. Ook zijn er voldoende nieuwe ondernemers die een sprong willen wagen in de Zeeuwse vrijetijdssector.

Colofon

Dit document is ontwikkeld via een samenwerking tussen Provincie Zeeland, de Zeeuwse gemeenten, Impuls Zeeland, HZ Kenniscentrum Kusttoerisme en TOZ. Voor het opstellen van dit document zijn gesprekken gehouden met belanghebbende partijen, ondernemers en inwoners.

Mei, 2022.

Opmaak:
Studio nulelfzeven.
Impuls Zeeland.

Beeldmateriaal:
Percy's [redacted] Photographics [redacted]

Illustraties:
[redacted]

